

Posudek oponenta na bakalářskou práci Daniely KREJČOVÉ *Zákony dědičnosti v díle Émila Zoly*

Předložená bakalářská práce mapuje problematiku dědičnosti v Zolově cyklu *Rougon-Macquartové*. Autorka nejprve stručně shrnuje Zolův životopis a inspirační zdroje ke studovanému souboru dvaceti románů, který následně přirovnává k Balzakově *Lidské komedii*.

Stěžejní část studie představuje nejobsáhlejší třetí kapitola věnovaná popisu zrodu a vývoje *Rougon-Macquartů*, včetně podrobnější prezentace všech pěti generací těchto rodů. Po podrobném výčtu jednotlivých osob následuje kapitola v krátkosti shrnující „obraz ženských postav“ v analyzovaném díle.

Bakalářská práce Daniely Krejčové v obecné rovině splňuje požadavky kladené na tento typ akademických publikací, i když k jejímu obsahu i formálnímu zpracování lze vznést určité výhrady:

Drobná výtka k metodologii:

Předložená práce má přiměřeně rozsáhlou (byť naprosto nestrukturovanou a v záhadném pořadí prezentovanou) bibliografii. Vzhledem k tématu a zejména k nejdůležitější podčásti věnované jednotlivým postavám bych však očekávala nějaký český nebo francouzský sekundární zdroj odkazující k typologii postav (Todorov, Genette, Všeticka...). Žádný se v seznamu nevyskytuje a v textu je absence nějaké jasnější metodologie místy znát.

Členění práce:

- U notoricky známých klasiků typu Zoly není nutné uvádět životopis. Naopak „inspirační zdroje“ (Taine a Spencer, chybí Claude Bernard a další) by měly být dostatečně rozvedeny, protože na nich je celá teorie postavena.
- Rozumím tomu, že autorka podrobně popsala zejména první generaci Zolových postav, z nichž vycházejí dědičné dispozice, nicméně následný postup působí poněkud nepromyšleně. Zatímco třetí generace je ještě kompletní, v rámci čtvrté už jsou popsány pouhé dvě osoby ze třinácti, přičemž kritéria jejich výběru nejsou vůbec jasná. (V čem má například Claude Lantier vyšší výpovědní hodnotu o zákonech dědičnosti než třeba Anne Coupeau?). Pátá generace už je odbyta jen šestiřádkovou glosou. Jako by studentka s narůstajícím počtem postav ztrácela trpělivost a rozhodla se s nimi udělat krátký proces. Pokud má mít práce nějakou výpovědní hodnotu, předložený „katalog“ musí být buď úplný, nebo je třeba jednotlivé generace řešit jinak (synteticky podle jasných pravidel). Takto se původně naznačený záměr rozplývá do ztracena.
- Kapitola věnovaná ženským postavám je sice velmi zajímavá (vydala by na samostatnou práci), nicméně k danému tématu „dědičnosti“ nepřináší žádná nová relevantní fakta, takže působí tak trochu neústrojně.

Formální poznámky:

- České překlady citovaných pasáží by měly figurovat v těle textu, příslušné francouzské originály v poznámkách pod čarou. Nemá smysl zbytečně natahovat text uváděním obojího za sebou. (Ostatně v případech, kdy existuje oficiální český překlad, originál není nutné citovat vůbec.)
- Názvy děl se vždy píší kurzívou (s. 14).
- V českých pramenech se Zolův cyklus běžně překládá jako *Rougon-Macquartové* a název díla se skloňuje.
- Stejně tak křestní jméno François se v češtině normálně skloňuje.
- Autorka kolísá v úzu jmen postav. „Ursule Mouretová“ je podivný hybrid: buď „Ursule Mouret“, nebo „Voršila Mouretová“. Je možné zvolit francouzský nebo český úzus, ale pak je třeba držet se ho jednotně.
- Příjmení „Balzac“ lze skloňovat „bez Balzaka“, nicméně v prvním pádě nemůže na konci figurovat „k“.
- „Mytický“ se píše s krátkým „y“ (s. 10), „Sedan“ bez čárky nad „e“ (s. 11), v textu někdy „utíkají“ velikosti písma (s. 18).
- Pozor na rozdíl mezi „zákonný“ (legálně uznáný) a „zákonitý“ (předvídatelný, logicky nutný): Syn není nijak „zákonitý“ (s. 30), klidně se mohla narodit dcera...

Obecně lze říci, že studie obsahuje celou řadu ověřených faktů i zajímavých postřehů, jen metodologicky je silně nedotažená. S ohledem na to, že jde o práci bakalářskou, tedy o nižší úroveň náročnosti, předběžně navrhuji hodnocení „velmi dobře“ a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 4. 9. 2012

PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.